

Tribuna

Sibiului

ORGAN AL COMITETULUI JUDEȚEAN SIBIU AL P.C.R. ȘI AL CONSILIULUI POPULAR JUDEȚEAN

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VA!

ANUL III

nr. 737

Duminică

5 iulie

1970

4 pagini

30 bani

Dezideratul major al activității în legumicultură

Îndeplinirea exemplară a sarcinilor contractuale

În vederea aprovizionării populației cu legume, în județul nostru s-a prevăzut ca în acest an să se cultive o suprafață totală de 1370 ha grădini, inclusiv culturile succesive. Urma ca în primul semestru să se livreze întreprinderii județene pentru valorificarea legumelor și fructelor, numai din unitățile cooperatiste, 470 tone legume. Tovarășul Leab Farcaș, șeful serviciului contractare și achiziții de la susamintita întreprindere, ne relatează că până în prezent s-au preluat 348 tone legume. Cele mai mari cantități le-au livrat legumicultorii din Cristian, Miercurea Sibiului, Cornărești, Sibiu și alții.

Cum se explică nerealizarea planului de livrare?

— Fata de grafic, există într-adevăr o nerealizare de 78 tone legume — ne spune interlocutorul. Explicația constă în faptul că nu toate unitățile și-au respectat obligațiile contractuale. În cooperativele agricole de pe Târnave sau valea Oltului, pe mari suprafețe de grădini, culturile au fost distruse de inundații. S-au luat măsuri pentru reînsemnare sau replantare cu material săditor. Până la acoperirea integrală a planului mai sînt de reînsemnat 10 ha cu fasole, aproape 140 ha cu castraveți, 341 ha cu varză de toamnă și 67 ha cu alte legume.

Intense activități edilitare

În această vreme de bătaie pe frontul recuperării pierderilor, oamenii muncii din satele și comunele județului își gospodăresc zilele lumina în așa fel încît amplă întrecere pentru înfrumusețarea localităților să-și găsească loc în preocupările lor. În Mediaș, Agnita și Cisnădie, în Avrig, Săliște, Apoldu de Jos ori în alte locuri, acțiunile de toaletare a străzilor, de reparare a podetelor și drumurilor evidențiază o participare intensă a cetățenilor la muncă patriotică.

Într-o zi dintr-acestea care pot înfrînge un tablou al efervescenței edilitare:

- La Cisnădie, munca patriotică de interes edilitar-gospodăresc a început să capete valențele unei veritabile tradiții. După cum ne informează primarul orașului, tovarășul Vasile Hanu, pe șantierele deschise pe străzile 1 Septembrie, Armata Roșie și Sibiului lucrează zilnic circa 300 de cetățeni.
- În satele ce aparțin comunei Săliște sînt în toi lucrări de larg interes gospodăresc. În satele Săcel și Amnas, de exemplu, a început construirea unor trotuare însumind 3500 m lungime.
- În Săliște se pavează cu blocuri de piatră străzile Morii și Grui, iar pe drumul Săcel-Mag a fost transportată cantitatea de 200 m c piatră.
- De mare interes și utilitate pentru locuitorii din Fintinele sînt și lucrările începute pentru amenajarea unui apeduct.
- În Sibiu, sînt în curs betonării și asfaltării de trotuare pe mai multe străzi cum ar fi: Axele Sever, Tatar Bunar, Serbota, Podragu, Țițeica, Ion Creangă, Traian Demetrescu, Jiului s.a.
- În curînd alte străzi ale bătrînilor oraș vor intra în focul preparativelor pentru întinerire și înfrumusețare.

Se poate trage oare concluzia că numai din cauza inundațiilor nu s-a îndeplinit graficul de livrare?

— Nicicum. Nerealizarea cantităților prevăzute în contract a fost afectată și de unități ale căror grădini de legume nu au avut de suferit de pe urma inundațiilor. Iată cîteva situații. Cooperativa agricolă de producție din Șura Mare, din 8 tone legume nu ne-a livrat decît 5, cea din Axele Sever din 16 tone abia 1,9, iar cea din Șeica Mare din 17 tone, numai 9,3. În această situație sînt și alte unități.

Pentru a afla la fața locului cauzele neliurării la timp a legumelor am întreprins un raid prin cîteva din unitățile restanțiere. Primul popas l-am făcut la Șura Mare. Unitatea cultivă în acest an legume pe o suprafață de 20 ha grădini. Cu toate acestea, în primul semestru nu a livrat decît 5 tone legume, în timp ce țărani cooperatori din Slimnic, de pe numai 12 ha grădini, și-au depășit planul de livrare cu 5,2 tone legume. Problema se cere privită din mai multe unghiuri. În timp ce la Slimnic respectarea obligațiilor contractuale constituie o îndatorire patriotică de înaltă responsabilitate, la Șura Mare s-a încetăținit obiceiul de a valorifica legume pe piața neorganizată sau la diverse consumuri colective, mai înainte de a se fi îndeplinit graficul de livrare. La aceasta mai trebuie adăugată și lipsa de preocupare din partea conducirii unității pentru recoltarea la timp a legumelor și îngrijirea culturilor.

În grădina de legume a cooperativei agricole din Axele Sever, pe mari suprafețe, culturile sînt îmburuienate. Cel puțin ceapa nici nu se mai vede din buruienii. Roșiile, ca și ardeiul, au fost sădite în condiții necorespunzătoare. Cultura de ardei, fiind învătăită de buruieni, s-a compromis în cea mai mare parte. „Ce pot să fac — ne spune grădinarul Simion Dorca —

dacă nu am suficiente brațe de muncă? Cu cine să lucrez? Vin pe zi la lucru 2-3 cooperatori”.

Și aici — lătmotivul: ploile au împiedicat executarea lucrărilor de întreținere. Cum se face atunci că pe loturile personale nu există buruieni? O întrebare la care va trebui să se găsească cit mai urgent răspuns.

Printre unitățile care nu și-au onorat obligațiile se numără și cooperativa agricolă de producție din Șeica Mare. Din 17 tone legume, a livrat doar 9,3 tone. Ne-a surprins această situație. Sectorul legumicol de aici se află sub directă coordonare a unui specialist — ing. agronom Ioan Ganga. De altfel, starea lucrurilor de la grădina confirmă prea puțin acest lucru. Cartofii de vară trebuiau de mult recoltați și livrați. De asemenea, mazărea. Roșiile așteaptă cam de mulțor spălerii. Ceapa este îmburuienată.

Din modul cum se desfășoară activitatea în sectorul legumicol la C.A.P. Oena Sibiului se înțelege faptul că factorii de răspundere nu-și fac „probleme” cu legumicultura. În ziua cînd am vizitat acest sector președintele unității, Simion Baltes, ne spunea că încă nu știe unde va fi plantată varza de toamnă. Ceapa, pe o suprafață de 3 ha, nefiind îngrijită, s-a compromis în cea mai mare parte. Deci nu-i de mirare că în asemenea condițiuni nu s-a putut respecta graficul de livrare.

Realizarea integrală a planului de livrare a legumelor este o condiție de primă importanță în aprovizionarea populației. De aceea, se impune ca toți factorii de răspundere, începînd de la Direcția agricolă județeană, I.J.L.F. și pînă jos, în unități, să acționeze cu mai multă hotărîre la reînsemnarea suprafețelor calamitate, îngrijirea legumelor, recoltarea și livrarea acestora conform graficelor săptămînale.

P. BUD

În legătură cu vizita delegației de partid și guvernamentale sovietice în Republica Socialistă România

Datorită îmbolnăvirii, din cauza unei răceli, secretarul general al C.C. al P.C.U.S., L. I. Brejnev, care urma să conducă delegația de partid și guvernamentală sovietică în Republica Socialistă România la începutul lunii iulie a.c., nu participă la vizita respectivă. Delegația de partid și guvernamentală sovietică în Republica Socialistă România va fi condusă de A. N. Kosighin, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S.

Din delegația fac parte: M. A. Suslov, membru al Biroului Politic, secretar al C.C. al P.C.U.S., A. A. Gromiko, membru al C.C. al P.C.U.S., ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., K. V. Rusakov, membru al Comisiei Centrale de revizie a P.C.U.S., șef de secție la C.C. al P.C.U.S., A. V. Basov, membru al C.C. al P.C.U.S., ambasadorul U.R.S.S. în România.

Elevi în tabere

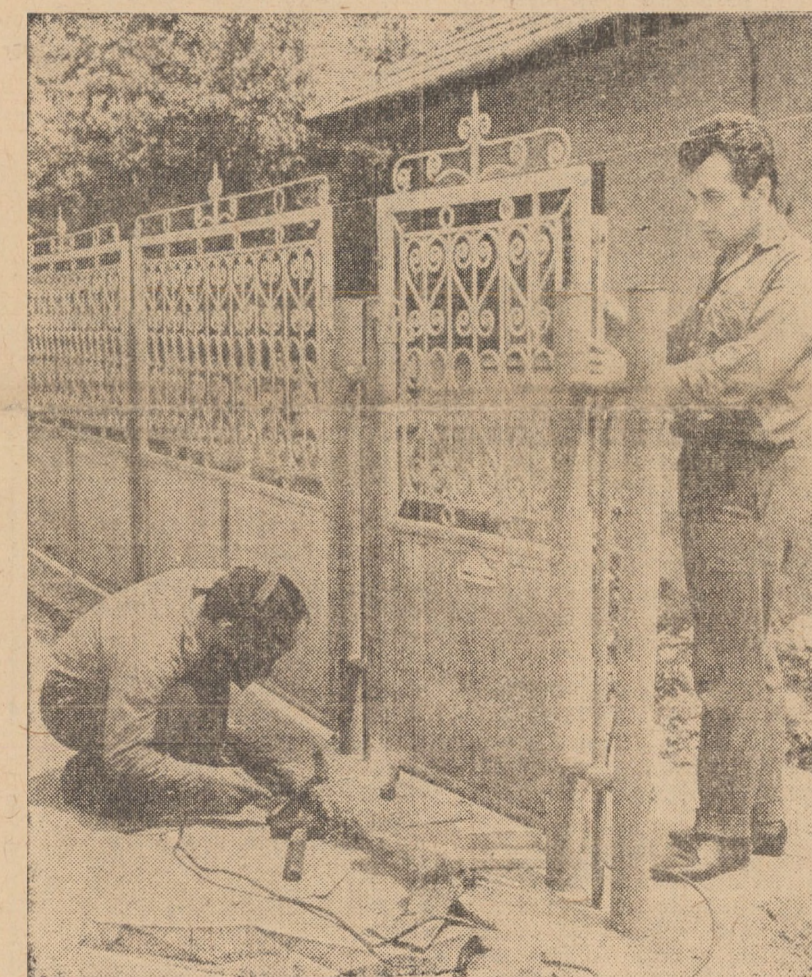
Eliberați pentru două luni de grija diurnă a orelor de curs, a temelor și a cursurilor, tinerii elevi sînt în căutarea unui vad nou și larg de manifestare a îndelencilor lor. Tinerii pasionați, fie ei geografi sau pictori amatori, sculptori sau fotomatori, ceramisti sau navigatori, ceramiciști, arheologi sau radioamatori, vacanța li se oferă cu zilele ei încărcate de inedit și neprevăzute.

Într-o zi, în decorul montan al Săntei, și-a instalat aici tabăra de odihnă prima serie de elevi, formată din membrii cercurilor de la Casa pionierilor Sibiu. Organizată pe perioada 29 iunie — 31 august de Consiliul municipal al pionierilor, în colaborare cu Casa pionierilor, tabăra va găzdui, în cabane special amenajate, circa 500 de elevi de la toate școlile generale din orașul Sibiu, cuprinși în serii de o săptămînă, înlesnindu-le, pe parcursul a 7 zile, celor dornici să străvode cu pasul lor înfrumusețarea pîntecului, excursii și drumetii spre Gîlul Berbecului (vizitarea barajului Sadu 5), Virful Bătrîna (cu podoaia cea mai de pret — bujorul de munte), Cheile Cibinului.

La fel ca și colegii lor, o parte din pionierii și școlarii medieseni și cîsnădieni și-au instalat taberele de odihnă la Poiana Neamțului și Lotrișoara, unde drumețiile și plimbările prin văi și lunci, dansurile la

lumina focurilor de tabără, jocurile distractive ori tehnice-aplicative vin să completeze programul, descălușînd pentru cîteva zile fantezia și inventivitatea juvenilă, explozia și entuziasmul adolescenței.

C. B.

Prețurînd, în municipiul Mediaș, pe străzile calamitate de apele revărsate, cetățenii orașului sînt preocupați de refacerea locuințelor, garajurilor, a spațiilor verzi etc.

Foto: FRED NUSS

Vești din industrie

Noi capacități de producție date în funcțiune

Direcția județeană de industrie locală și-a încheiat pozitiv bilanțul primului semestru la capitolul investiții. Astfel, planul a fost realizat în proporție de 67 la sută față de 50 la sută cit ar fi revenit în mod normal.

Dintre obiectivele mai importante date în funcțiune amintim: uscătoria artificială tip Keller de la fabrica Șura Mare, care dispunînd de 10 tunele de uscare are o capacitate de producție de 4 milioane cărămizi anual și hala industrială pentru bunuri de larg consum cu o suprafață productivă de 1070 mp, de la Întreprinderea de industrie locală — ELCA Mediaș. Prin intrarea în funcțiune a acesteia se va obține un spor de producție de cca 10 milioane lei anual și vor fi satisfăcute solicitările meren sporite de aparat electric de joasă tensiune la nivelul economiei naționale.

Pentru reducerea efortului fizic

La secția mecanică a Autobazei T.A. Mediaș a fost recent instalată o macara de tip monorai avînd o putere de ridicare de 1000 kg. Ea a fost executată în cadrul atelierului autobazei și este folosită la ridicarea motoarelor autovehiculelor.

Ing. ȘTEFAN COJOCAR
inginer șef adjunct de concepție la Uzina mecanică Sibiu

Întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu tovarășul Enrico Berlinguer

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, s-a întîlnit sîmbătă 4 iulie, cu tovarășul Enrico Berlinguer, vice-secretar general al Partidului Comunist Italian, care face o vizită în țara noastră la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

La convorbirea care a avut loc cu acest prilej, au luat parte tovarășii Paul Niculescu-Mizil, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., Ghizela Vass, șef de secție la C.C. al P.C.R., Ștefan Andrei, prim-adjunct de șef de secție la C.C. al P.C.R.

A participat, de asemenea, Rodolfo Mechini, de la secția externă a C.C. al P.C. Italian.

În cursul convorbirii, desfășurată într-o atmosferă de caldă prietenie tovarășească, s-a făcut o informare reciprocă asupra principalelor preocupări actuale ale celor două țări și s-a efectuat un schimb de vederi asupra unor probleme ale situației internaționale, ale mișcării comuniste și muncitorești.

Cu acest prilej s-a reliefat că unitatea de acțiune a tuturor țărilor socialiste, a tuturor partidelor comuniste și muncitorești, a forțelor antiimperialiste din întreaga lume, reprezintă un factor decisiv în lupta pentru pace și înfrîngerea pericolului de război, pentru cauza libertății și independenței popoarelor. Partidul

Comunist Român și Partidul Comunist Italian își exprimă hotărîrea de a acționa perseverent pentru depășirea dificultăților actuale din mișcarea comunistă și muncitorească internațională, pentru întărirea unității și dezvoltării raporturilor de prietenie și colaborare dintre toate țăările socialiste, dintre toate partidele comuniste și muncitorești pe baza marxism-leninismului și internaționalismului proletar, a principiilor independenței, egalității în drepturi și nemestecului în treburile interne ale partidelor. Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Italian își reafirmă solidaritatea cu lupta dreaptă, eroică, a poporului vietnamez, pentru libertate și independență, împotriva agresiunii imperialiste; ele sprijină lupta comună a popoarelor din Vietnam, Laos și Cambodgia, pentru apărarea ființei lor naționale, pentru retragerea trupelor S.U.A. din Indochina, pentru dreptul de a-și hotărî singure destinele, fără nici un amestec din afară.

Referitor la situația din Europa s-a subliniat însemnătatea unui sistem de securitate care să ducă la depășirea și lichidarea împărțirii continentului în blocuri militare opuse, la dezvoltarea unei colaborări multilaterale economice, tehnico-științifice, culturale între statele europene în scopul instaurării unui climat de pace și înfrîngerea pericolului de război. În acest context s-a apreciat cursul ascendent al dezvoltării relațiilor multilaterale dintre România și Italia. Cele două țări au menționat importanța pregătirii și ținării unei conferințe europene cu participarea tuturor statelor interesate, necesitatea intensificării activității pentru mobilizarea opiniei publice în faurirea unui climat de încredere și colaborare europene.

Partile și-au manifestat satisfacția față de relațiile frățiești, pătrunse de spirit principial, existente între Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Italian și au subliniat rolul deosebit de fructuos pe care îl au întîlnirile și convorbirile dintre conducerea celor două țări. Ele au exprimat deopotrivă dorința de a dezvolta relațiile dintre comunistii români și italieni, în interesul întăririi prieteniei dintre cele două țări și popoare, al cauzei unității mișcării comuniste și muncitorești, al luptei forțelor antiimperialiste din lume.

În insula din Mările Sudului

Plaja de nisip fin, strălucită de palmieri, cîteva pirogi ancorate, case acoperite cu paie, femei îmbrăcate cu pene colorate — acesta este tabloul care îți evocă mai degrabă megalaurul polinezian. Munții golași, de culoare roșie, nemurătoare orezări, bărbai cu părul în bucuri largi — toate îți amintesc de peninsula indoneză sau de insulele malayezene. Pe de altă parte, însă, savanele unde poți descoperi sculpturi misterioase, unde în serile de sîmbătă se aud sunetele tamburilor, pădurea deosebit de înaltă și frumoasă — toate îți amintesc de Africa, de Etiopia, de India, de Ceylon.

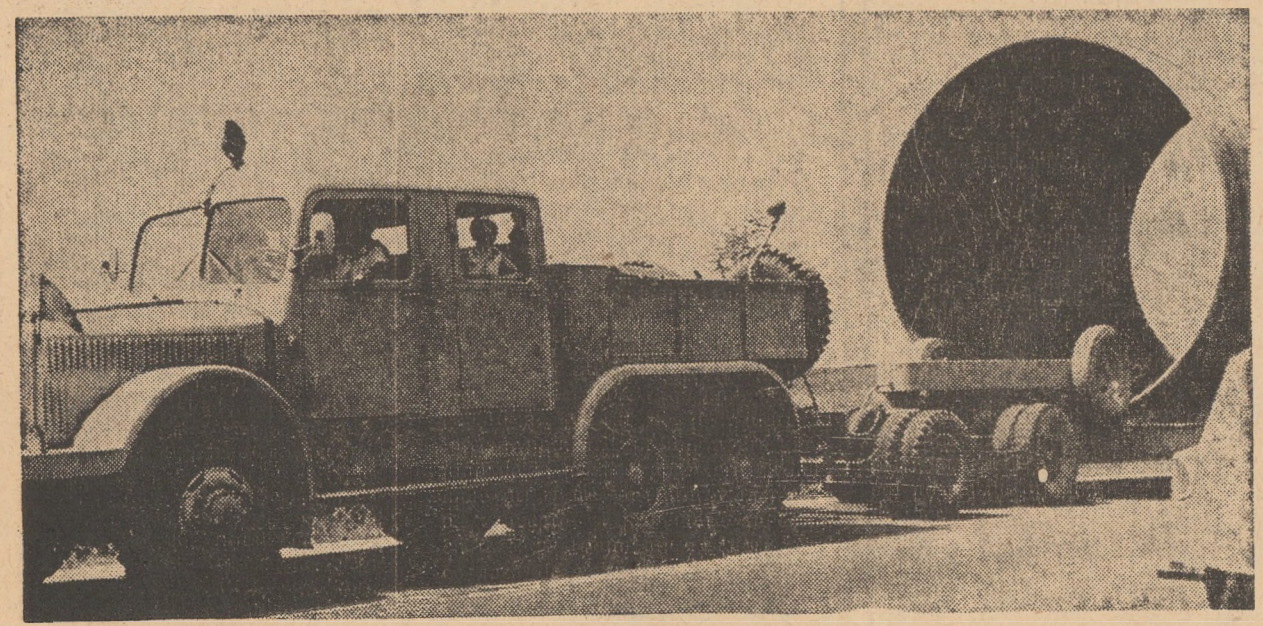
PE GLOB

lon. Și, totuși, te afli în ... Madagascar.

Privit pe orice hartă, Madagascar apare ca o imensă insulă — 590.000 de km² — alungită în coasta Africii și separată de continent printr-o mare falie, acoperită de apele Oceanului Indian — botezată cîndva de geografi Canalul Mozambic. Chiar din avion te frapaază masivitatea acestei relieve a unui vechi continent, țărmurile line, fără creștături adînci. Peisajele obișnuite ale Africii erau departe. După brusa și jungla ecuatorială, lagunele Nigriei, preeria Zambiei și colinele acoperite de colibe și bananieri din Burundi, călătoria africană se încheie în insula roșie, în pitorescul malgaș. Luăm cunoștință directă cu realitățile unice, politice și economice ale unei tinere națiuni independente angajată pe calea dezvoltării și progresului, preocupată deopotrivă de unitatea și valorile sale tradiționale.

Legenda spune că, în secolul al XVII-lea, regele Andrianjaka s-a retras pe cele mai înalte domăștoreze coline sacre ale Imerinei, fortificându-le împotriva invaziei curcilorilor Vazimba. El a constituit o garnizoană formată din 1000 de soldați. Cetatea fortificată devine „orașul celor o mie”. Antanarivo. Și pe această colină sacră

(Continuare în pag. a IV-a)
NICOLAE CRETU

Un nou tronson este gata. El se adăugă altor zeci și zeci, produse de uzina „Independența”, pentru Hidrocentrula de pe Lotru. În clișeu: în timpul transportului uzina — hidrocentruală

TRIBUNA LITERARĂ ȘI ARTISTICĂ

Tablouri de Ion Ţuculescu la Muzeul Brukenthal

Nu de mult s-au împlinit 60 de ani de la nașterea artistului Ion Ţuculescu, biolog și medic toloaidă, care, din păcate, s-a stins din viață în plină forță creatoare, acum 8 ani.

Manifestându-se ca o artă armonioasă, traversată de un lirism deosebit de viu și de expresiv, pictura sa se dezvoltă totuși în jurul a trei faze fundamentale: naturalistă (până în 1946), folclorică (între 1947-1956) și totemică, cuprinzând la începutul ei o scurtă perioadă simbolică.

Din prima fază Muzeul Brukenthal posedă câteva tablouri. În „Port din Grecia”, semnat 1937, se manifestă însușirile sale de colorist, construind imaginea prin culori puternice valorificate în nuanțe și contraste vibrante. În „Concert de pian”, datat 1941, colorul este mai rece și contrastele mai puternice, iar figurile umane sînt realizate prin pete de culoare roșii, albastre, verzi, insistînd mai mult asupra ochilor.

Preocuparea pentru culoare este evidentă și în „Natură statică cu fațană și ruci”, unde predominant este roșul aprins.

În „Peisaj cu călăre” colorul este dramatic, întunecat și interpretarea structurilor obiective se face potrivit sentimentelor sale, într-o „consultare liberă” și păstosă, deghind-se un sentiment de solitudine a figurii umane, care, sub un cer straniu de un albastru-violet, se îndreaptă spre malul mării de asemenea întunecat. Artistul spunea adesea: „Sîntem prea zbuciumați ca să ne mai mulțumim cu imagini frumoase; trebuie să eliminăm dulceața platonicească din artă; viața e adică, dramatică”.

Dintre peisajele pictate pînă în 1946 face parte și „Peisaj cu casă pe malul apei”, unde trebuie să subliniem potențialul liric care se face simțit.

Ţuculescu este chiar de la început atras de frumusețea artei populare și a folclorului românesc, de semnificativă adică a motivelor înfîlșiate aici. „Munca la cîmp” datează de la începutul acestei perioade folclorice.

Inspirîndu-se din arta populară, Ţuculescu se gîndește la oamenii care au creat această artă, la spiritualitatea lor. Cu cît va evoca gîndurile și viața de la baza creațiilor populare — scoarte, olărie, sculpturi în lemn etc. — cu aît el va depăși formulele și ornamentica artei populare, pentru a releva străvechile sensuri ale vieții. Acum apar frecvent motive ca: ochi, păsări, figuri de oameni stilizate ca niște păpuși. El reușește să dea culorilor și formelor o forță psihică, să le confere puteri magice. În compoziția aflată la Muzeul Brukenthal, „Parc lingă mare”, influența scoartelor oltenesti este evidentă. Deși figurile umane apar stilizate, întreaga atmosferă emană un sentiment de neliniște, de mișcare impetuoasă. Pe cerul albastru închis se profilează păsări roșii, iar de pe uscat ne urmăresc ochi întrebători.

În aceeași structură a expresiei se înscrie și „Peisajul animat”, unde trei păpuși în poziție frontală sînt plasate într-un cîmp verde cu flori de un galben lunar. Pe cîmp, pe drum, în vădîh apar fluturi galbeni, iar alături nelipsiți ochi în culori albe și galbene și flori roșii stilizate.

Începînd cu 1957, preocupările și inspirațiile din stilistica artei populare fac loc unei viziuni mai complexe, legate de viață și de moarte. Apar ca o obsesie întrebările asupra existenței, neliniștile artistului se prefac uneori în angosto existențiale. Aceste întrebări, așa cum am văzut, au apărut încă de la începutul activității sale de pictor, dar acum ele ajung să devină aproape cosmice. Acum ochii devin pătrunzător, păsările pot fi în zborul neliniștit, planînd ca niște duhuri rele asupra vieții. Fluturii niciodată nu mai zboară profilati pe un cer senin, ci devin grei, amenințători, aflîndu-se parcă într-o cadere asupra ochilor ce populează căderile. Simbolurile se înfîlșec dureros de dramatic, imaginile mijlocesc un dialog profund al omului cu problemele realității și existenței. Ochii întrebători și toată atotștiuturi te privesc de pretutindeni. Foarte des apar acum în picturile lui Ţuculescu stiluri funerare și troile care exprimă o lume de amintiri, o comunicare între prezent și trecut, prelungind peste vreme viața de simțire și gînd a oamenilor care au fost. Toate acestea se desprind și din tabloul aflat în Galeria Brukenthal, „Ritmuri colorate”, cu troile roșii și albe, cu ochi în verde și albastru închis, cu virgule negre, albe și albastre, alături cu fluturi și păsări negre.

În tablourile lui Ţuculescu omul este înfrunghiat ca imagine transfigurată la dimensiunile universului moral și spiritual pe care artistul îl proiectează plastic dintr-un punct spațial mereu schimbat, fapt ce conferă multor lucrări un caracter halucinant. Ideile care ținesc de

opera sa sînt de un potențial emotiv turbător, făcîndu-se simțită încordarea umană.

Prin neliniștile și impetuozitatea lui, prin forța lirismului său, el ne face să înțelegem infinitele valențe ale folclorului și artei naționale și capacitatea lor de a fi trecute în neapăsătoare expresii universale.

Ca încheiere, citeva exemple ce aparțin însuși artistului pot fi și mai edificatoare: „Am vrut să las oamnelor o operă plină de dragoste de viață, am vrut să calc peste toate neliniștile din sufletul meu, dar n-am putut” (...). „Mă dumeșc acum, privind ce am făcut, că am vrut să pictez scoarte românești, dar a ieșit o lume ciudată de existențe umane, simplificate, păsări și fluturi, tot așa de stranii” (...). „Sensuri neliniștitoare se desprind din privirile ochilor negri scufundați într-un ocean oranj, ori din capetele suprapuse. Răsună a dirijat o pictură senină ca scoartele românești; pictorul secret din mine a văsat la altceva”.

MARIA ZINTZ

ION ŢUCULESCU

Ritmuri colorate

Pe marginea recitalului Tudor Gheorghe

Modalități de interpretare a poeziei

Mal cu seamă în ultimii ani, poate îmbiată de suflul dens care cutreieră poezia românească contemporană, mișcarea teatrală națională a început să înregistreze o resurrecție a Teatralului, așa încît rar găsești un program de stagionă fără un montaj poetic. Teatrul de stat din Sibiu nu s-a abătut nici el de la regulă. În ultimele două stagioni ni s-a prezentat un recital Radu Stanca („Jocuri adînci”) alături de minuscule cizelări în detalii și cu ațta fervoare intelectuală în ansamblu încît ne-am mirat să nu-l vedem afirmat pe plan național și local la dimensiunile ce le-ar fi meritat. A fost apoi un recital de poezie romantică mai puțin aplecat spre definirea ființei sale interioare și mai tîrziu, un recital Lucian Blaga („Pomul vieții”), din nou cu armoniile despletite polivalent și reunite înțelept într-o structură scenică predominantă, deși unele stridente de tehnică sonoră și o oarecare diluare a patosului tulburau atmosfera compusă la început excepțional.

Între aceste experiențe, poate nu îndoașii de ambiții impuse atenției publicului sibian, se contura o aplicație spre poezie deosebit de puternică, o înțelegere a ei în profunzime, o structurare foarte frumoasă adevărat limbajului scenic. Pe de altă parte, colectivul de actorie în care, întrucît, ni se descopere o viață în care nimeni nu mai credea, dovadă fiind calitatea pe care toată lumea le considera compromise prin lipsa exercițiului. Dacă s-ar fi pornit totuși, ar mai fi fost de cîștigat puțin, din scoli și din instituții, ceea ce, păstrîndu-se platforma, se poate petrece.

Cum se vede, Tudor Gheorghe, actorul craiovean distins cu premiul Asociației oamenilor de artă din instituțiile teatrală și muzicale la Festivalul național de teatru organizat în 1969, n-a venit aici pe un teren pustiu, cu toate că recitalul său avea puține puncte de tangență cu linia de concepție trasată la Sibiu de artistul emerit Dan Nasta. Tudor Gheorghe și-a compus recitalul în tehnica simplă a trubadurilor și a șansonetistilor, ca pe o confesiune spontană, sinceră și ingenuă. Între el și Dan Nasta intervine o schimbare de unghi și de registru, căci în recitalurile sibiene poezia nu se spune, se oficiază tulburător și grav, ca un ritual de mister și de rugă. Ceea ce la Tudor Gheorghe e dezvoltat și candid, la Dan Nasta e teamă și neliniște. Unul povestește vii și cuccoritor, celălalt se întreabă și se năstăruie. La unul poezia alunecă hîrtușită de nostalgie și de un farmec infantil, la celălalt se rupe dureros pe dedesubt, ca o spovedanie prin care adevărurile se mută și se scufundă, revelîndu-se numai și neapăsătoare.

niciodată. Dacă-l ascuți pe Tudor Gheorghe te încearcă presiuni de entuziasm înbiat din adîncuri spre suprafață, dacă-l ascuți pe Dan Nasta te închiși apăsător și tăcut. De aici pornind, vom înțelege mai bine stările psihologice foarte diferite pe care le încearcă spectatorul și vom putea interpreta mai adevărat reacțiile sale.

Compozițional, Tudor Gheorghe și-a clădit recitalul pe o linie foarte adevărată resurselor sale. El pleacă de la elemente ale cîntecului popular oltenesc, dezvoltîndu-le progresiv, pînă la poezia cultă — implicată aceluiași spirit. Mai precis spus, Tudor Gheorghe leagă simplu balada populară oltenescă de balada cultă devotată metricii românești de sud. Fiind, posibilitățile sale ating tocmai acele puncte maxime și nu este de loc de mirare să vezi că Tudor Gheorghe, de fapt, nu știe cît de puțin să recite nu numai pe Blaga, dar nici o piesă aparent simplă cum este „La groapa lui Iac Chiorul” de Octavian Goga. E de așteptat să-l simți foarte sigur de sine, ingenios și fermecător în Balada Jianului (folclor) sau în După mîci (Barbu), în Greiere, Cîntec de adormit Mitruța și De-a v-ați ascunslea (Arghezi). Aici e arcul pe care posibilitățile sale de expresie se afirmă la nivel maximal, dovadă fiind resurse care pot să mai fie încă proliferate. Căci în restul poeziei, noi n-am găsit accentuate care să depășească un anumit standard comun, ci am asimilat-o ca pe o magmă cu care actorul umple gîrlurile, ca pe o plasmă de sudură între piesele de rezistență. Poate, sibiini fiind, nu ne-a plăcut să vedem utilizate astfel piese de Blaga și de Goga, însă unitatea recitalului era evidentă cizelată de asemenea structură.

Judecînd recitalul prin arhitectura valorilor sale, vom observa o defecțiune de concepție decursă din plasarea greșită a piesei de final. Recitalul s-a dezvoltat într-adevăr într-o curată armonie progresivă, dar punctul maximal, ni s-a părut nouă, a fost atins în De-a v-ați ascunslea și nu în După mîci, ceea ce ne-ar îndemna să sugerăm o inversare a locurilor celor două piese. Ni se pare că, astfel, recitalul ar avea de cîștigat nu numai tensional, dar și în spațialitate.

Și ne-a mai intristat Tudor Gheorghe pentru că ne-a atras atenția prin această Menestrel la curțile doilor asupra unor posibilități locale extraordinare de bogate. Să nu le numim aici numai, Nicu Ţuculescu și Paul Măceanu, și să ne gîndim că intristarea noastră poate deveni bucurie.

ION ITU

Cutezători ne știm

Cîntec pionieresc de ION SASU
pe versuri de NICOLAE SUCIU

Ta-ta-ta, ta-ta-ta...
Auzi trompeta sună
Pe plaiul strămoșesc,
Din zori de zi adună
Alai pionieresc!

REFRENI

E zi de sărbătoare,
Cutezători ne știm,
Noi, tinere vîrstare
Tara o slăvim
Cu dragoste fierbinte
Uniți îi facem zi
Iubitului părinte,
Dragului partid.

Ta-ta-ta, ta-ta-ta...
Frumoasa mea grădînă
Și plină de comori
Îmi dai belșug, lumină
Și pași cutezători.

REFREN

Ta-ta-ta, ta-ta-ta...
În raze de lumină
Te scalzi mereu, mereu
Pe fața ta senină
Îmi văd și chipul meu.

REFREN

DEBUT

Cîntece de la apele Ștezii

la hanul cu trei pruni din drum de țară
a tras un menestrel să moară...

CÎNTEC (I)

vezi, sîntem singuri — lasă-mă, mă lasă
să te cuprind, să-ți sorb din carnea arsă
din carnea coaptă
pămînt din robul de pe roată;
pămînt din robul de descîntec
pămînt din robul viu — din pîntec —
pămînt din robul haiduc
pămînt din robul de lubit,
pămînt din robul de lubit...

CÎNTEC (II)

cum stăm, strînși alături, și buzele tac
doar mîini neîncepute șoptit se deslec
în cercuri de ape — rotile a căutare,
în cercuri de ape — crăpate a-ntrebare
în cercuri de ape, în cercuri ovale...

CÎNTEC (III)

căzută-adînc cu capu-ntr-o genunchi —
rotindă peste zborurile-n prîp,
îți simt bătaia din aripă
cu mîi ample
cu lipă de mîi de lepe ale pustiilor rele
cu cîntec de soare și cîntec de jale
cu sîrut neînceput,
de la pămînturile zisel Transilvania...

CÎNTEC (IV)

eu n-am la mal, și golul ne desparte
eu n-am putere să m-aduc
să te apuc
cu-n pod de platră-n ochi adînc
cu dor de stînci și zbor sub ploaia lunii;
și apele-au venit din largul lumii
și apele-au plecat
îară de mine, îară de mine...

CÎNTEC (V)

eu cînd mă uit în mine-arare,
văd
cum mi se plouă pămîntul
prin oase cu oină de nisip,
cu oină mi se plouă pămîntul
și undeva,
la un alt început de-al meu
se aude, se aude
cum mă căută neterminările
dincolo de cădere rotundă a mîinii,
dincolo de mine;
și bocet de viață și bocet de jale
cînd mă umplu ulcioarelor — stele
se aude, se aude, se aude...

CÎNTEC (VIII)

de-oî pleca la primăvară
în zori de zi ori către seară,
să mă strămutați undeva în de vale
la trecătoare de Oii și de jale,
să mă strămutați undeva în de sus
unde se-adoarme viscolofar de-apus
să mă-ncapă — viscolofar —
pămîntul și plopii
cînd luna trece șura popii...

CÎNTEC (IX)

vreodată, cai străini de-or paște iarba
de pe limanale-ni oprite
voi fi o mare ce-i înghețe;
voi fi o pămînt ce te mîie
cu pasul meu, cu șoapta mea, iubite...

CÎNTEC (X)

te răzvrătiți mi iulgeră prin vine
urcîndu-mă la Avram pînă la tine
cu cumpănă adusă sus, în lună
cercîndu-mă, sîpîndu-mă în lună
umplîndu-mă sub aripă de deal
cu dor de Ștează — apă din Ardeal...

VICTOR ALBU

Martor în procese mici

— Povestire de PAUL CONSTANT —

urmările pe care noi, părinții, le suferim...

— „Ai dreptate... Niste fiare sălbatice, dragă! Cum de nu le-ai trimis Dumnezeu cînd au pus mina pe hîrtie — că Stoiacel C. Dumitru este căzut la cinci obiecte și declarat repetent...”

— Cîmî!...

— A, eu n-am să-l las să-și facă de cap!... Am să dau un acatist, așa ca să simtă și el durerea de mamă și pedeapsa lui Dumnezeu...

— Al tău la cite obiecte a căzut?

— Păi, să vezi, a trecut mai la toate. La muzică, la desen, la calligrafie și la gimnastică... La gimnastică a avut nota zece, dragă...

— Că-l-ai luat profesorul și la un antrenament de fotbal, în deplasare...

pe-o sprinceană, cu fascicola de roman în buzunar și cu ochii numai după blăstămături... Nu știu de ce și stărea bani de la părinți, să umple cinematografele, să înfunde colțurile și să-ți dea cu cotul cînd trece pe trotuar...

— Niste blestemați. Ce este drept, este drept...

— Și încă ce blestemați. Ar trebui să-ți mai purtăm la biserică dragă!... Doamne fărî-mă, dar parcă am intrat în zodia anticristului...

— Dă-i dracului de copii, e nu sînt nici ei mai pripcopiți!

— Uite, să-ți spun drept! Al meu e fost eliminat de trei ori în timpul de un an de zile... Și numai pentru fapte de-mi este rușine să-l mai pomonesc!

— Ei, parcă al meu a fost mai breaz!... De patru ori, dragă! Dacă nu se ducea la-șă-să la director, se ducea la-șă-să la director, el curăța definitiv...

— La chemate? Lasă-mă că mă înăbuș...

— Păi, ăiași sînt profesori? Niste fiare sălbatice, dragă!

— Ar trebui să facem o petiție

la minister și să cerem o comisiune care să-i reexamineze...

— Ba nu. Să-i treacă de-a dreptul... Ce reexaminare! Crezi că ai de-o veni sînt mai ai lui Dumnezeu?

— Ai dreptate. Să-i treacă din oficiu...

— Cîmî, trebuie puși cu botul pe labe...

— Nu știu nici eu ce să mai spun și ce să mai cred... Dar, tot eu mă întorc. Parcă nici copiii ăștia nu sînt așa cum ar trebui să fie...

— Erau pe vremuri copii mai necești, mai cu grîlă de carte, mai cu frica lui Dumnezeu...

— Acum, nu-i vezi? Cu șapca trîntită

la minister și să cerem o comisiune care să-i reexamineze...

— Să fie băieți cumsecade, dacă vor să treacă clasa!

— Eh, săracii profesori!...

— Să le plîngă de milă, dragă!...

— Păi nici ei nu pot să rabde la nesfîrșit!...

— Aici, domnul Curcă se crezu îndatorat să intervină cu o părere personală care să impune ambele presupuneri...

— După ce în prealabil își răscuiea dragii mustăților și tuși îndesat, se pronunță ferm:

— Eu, să mă scuzați că mă amestec, socotesc că nu este vina nici a profesorilor, nici a copiilor. Asta este chestie numai și numai de... ursoare!... Ce este scris-o mului pe frunte, aia valorează!...

dupe mahala noastră, de credeai că o să scoată profesorii din rădăcini.

— Da?

— Da, cucoșă!...

— Tot la liceu?

— Nu, la școala de brigadieri sibiini... El cheamă de băsturiță B. Chirăș... Putere de hăituc, cucoșă!... Cînd îl trimitea tată-său la tăiat de lemne, știa că-i duduie soba...

— Ce mai calea-valcea. Cînd este vorba de examen, află și tu că Bismark a căzut de nouă ori...

— De nouă ori?...

— Da dragă, de nouă ori!...

Domnul Curcă simțea că aici trebuia să intervină, neapărat, cu o explicație:

— Să mă scuzați, dar eu nu admit să fie copiii nici prea descept, că-l ia lumea la ochi, dar nici un păcătos ca ăla de a căzut de nouă ori!... De asemenea elemente trebuie ferți copiii!...

— Sîracul Bismark!

— De nouă ori, dragă!... Ei, mai necăjește-te dacă îți mai dă mîna!

— Ce să mă mai necăjeșc, nu mă mai necăjeșc de loc... Puile, unde ești, Puile?... Vino cu mine în compartiment, că ai și tu loc... Și lasă, mamă, nu te mai prîndi cu firea pentru scriba aia de școală!... Foarte sînt de la ursoare, mămicule!... A căzut el Bismark, de nouă ori și noi o să ne omorîm că ai căzut și tu o dată!

— Ce gară o fi aici, Gogule?

— Dragăni, tei!... Asta este gara cu vinul al bun...

— Și cu gogoși calde, Gogule?

— Aoleu, am ajuns acasă! Uite pe tat-tău, Puile!... Costache, sîntem aici. Trimite un barmă să ia gemantanele... Și treci de sprijinește pe Bismarcelui mamei, să nu se împiedice și să-și julească născutul!... La revedere, dragă!... Căltorile bune, și să-ți trimiți pe Ionel al tău să vină la Dragăniș, să se mai joace cu Puile... Că sînt obosiți și îngustați de-atita carte și mai au și ei nevoie de distracție!... Bismarcelui mamei, bismarcelui!...

actualitatea internațională

Mexic

Astăzi alegeri prezidențiale și pentru Congres

Ciudad de Mexico 4 (Agerpres). Mexicul unde pasiunile stîrnite de ultimul Campionat mondial de fotbal abia s-au stins, va trăi astăzi (duminică) febra alegerilor prezidențiale și pentru Congres. Peste 21 milioane cetățeni cu drept de vot sînt chemați la urne pentru a se pronunța asupra persoanei viitorului președinte al țării și pentru a alege 60 de senatori și 178 de membri ai Camerei Reprezentanților.

Pentru postul de președinte candida de fostul ministru de interne, Luis Echeverria Alvarez, reprezentant al Partidului Instituțional Revoluționar (P.R.I.), partid de guvernământ, (sprijinit de Partidul socialist popular și de Partidul mexican al revoluției autentice) și Gonzalez Morfin din partea Partidului Acțiunii Naționale (P.A.N.).

Deși scrutinul abia a început nimeni nu se mai îndoieste de rezultatele acestuia. Se apreciază că Echeverria va câștiga deasupra cursa prezidențială, așa cum a făcut-o fiecare candidat al P.R.I. în ultimii 50 de ani.

Continuator al tradițiilor politice ale P.R.I., partidul care a asigurat stabilitate politică țării, Echeverria se anunță a fi o personalitate dinamică, hotărâtă să rezolve problemele care confruntă

în prezent țara. Între acestea el a menționat decalajul dintre o industrie dezvoltată și agricultura rămasă în urmă, promițind accelerarea aplicării reformei agrare și modernizarea regimurilor rurale. De asemenea, Echeverria a promis să acorde o mai mare atenție problemei învățămîntului, și mai ales celui universitar, unde se manifestă o nemulțumire latentă.

În sfîrșit, în domeniul politicii externe, Echeverria a declarat că va urma liniile predecesorului său de întărire a suveranității și independenței naționale și de stringere a relațiilor cu toate țările lumii.

Deși s-a declarat un fidel continuator al tradițiilor politice ale P.R.I., observatorii nu exclud posibilitatea ca noul președinte să se afirme printr-un stil personal de guvernare, care să imprimă anumite trăsături noi cunoscutelor linii politice.

Irlanda de Nord

Belfast, din nou arena unor violente lupte de stradă

Belfast 4 (Agerpres). — Capitala Irlandei de Nord, Belfast, a fost timp de 10 ore scena unor violente lupte de stradă între peste 2.000 de militari englezi și extremiști catolici, care s-au soldat cu moartea a cinci persoane, rănirea a aproximativ 100 de persoane și a restarea a peste 150. Noile tulburări, cele mai grave din Ulster de la rezbucnirea ciocnirilor dintre extremiștii catolici și protestanți precum și cu trupele engleze, în urmă cu aproximativ 10 zile, au creat o situație de criză. Autoritățile militare britanice au instituit în zorii zilei de sîmbătă „starea de urgență parțială” în cartierul catolic Falls Road, unde populația nu are dreptul să-și părăsească domiciliile.

Ciocnirile au izbucnit vineri după-amiază, la ora 19, după ce trupele engleze care au percheziționat o locuință au descoperit un important arsenal de arme, muniții și sticle incendiare. Imediat după aceea, sute de locuitori ai cartierului Falls Road au ieșit în stradă, atacînd pe militarii englezi cu sticle incendiare, pietre, au ridicat baricade și au incendiat autoturismele. Folosirea gazelor lacrimogene de către armată nu a dus decât la amplificarea ciocnirilor, trăgători izolați deschizînd foc de

Din țările socialiste

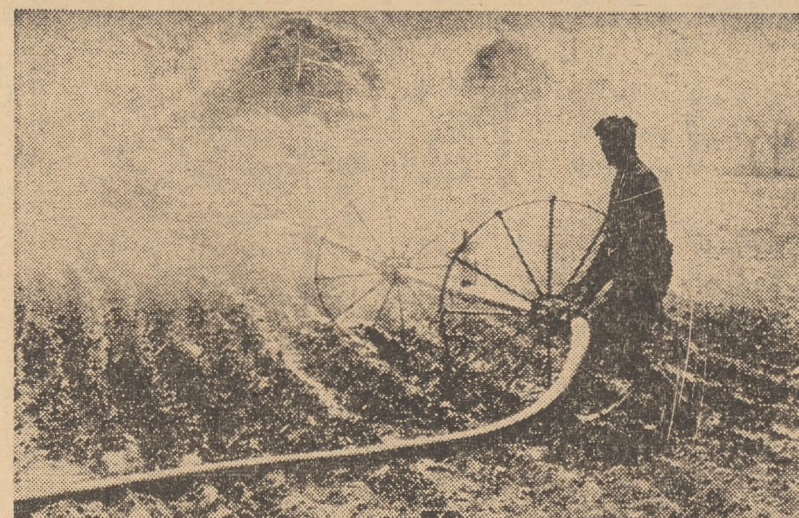
Moscova 4 (Agerpres). — Anul acesta, în Peninsula Ciukotka, supranumită ținutul gerului, se vor recolta primele cantități de nădăd. Informația ar putea provoca nedumeriri, dar sovhozul „Severnii”, care a anunțat presei această veste, adaugă un „amănunt edificator”: culturile se fac în zona unor foste lacuri termale. O suprafață de aproximativ 400 de hectare a fost amenajată pentru cultivarea plantelor destinate hranei animalelor.

Pekin 4 (Agerpres). — Producția de energie electrică cunoaște o dezvoltare continuă în R.P. Chineza. Paralel cu construcția marilor obiective hidroenergetice, aproape în întreaga Chină se desfășoară procesul de construcție a unor centrale electrice mici, destinate acoperirii necesarului de energie electrică a unor zone și localități restrinse ca suprafață. Conform datelor publicate de presa chineză, în ultima perioadă, de pildă, numai în provincia Chiang Su au fost construite mii de astfel de mici centrale electrice, cu o capacitate totală de aproximativ 240.000 kW. Peste 2.500 de centrale similare sînt în construcție în provincia Guandun. În primul trimestru al acestui an, producția de energie electrică în China a înregistrat un nivel considerabil mai ridicat decît cel atins în aceeași perioadă a anului 1969.

Havana 4 (Agerpres). — Poporul cubanez îndeplinește cu succes sarcina de a asigura obținerea unor recolte înalte. Orezul, care după trestia de zahăr ocupă locul al doilea în producția agricolă a țării, necesită, după cum se știe, mari cantități de apă. De aceea, un rol de prim rang îl joacă construcția sistemelor de hidroameliorații. În aceste zile, o atenție deosebită se acordă dării în funcțiune a barajului de la San Pedro, din provincia Camaguey. Apele zăgăzuite în rezervorul de la San Pedro vor asigura irigația a peste 10.000 de hectare cultivate cu orez. Sistemul menționat, cu o capacitate de 310 milioane metri cubi, este unul din cele mai importante din țară.

Budapesta 4 (Agerpres). — Noul turn de televiziune ce se va construi la Budapesta va avea o înălțime de peste 200 de metri și va dispune de cinci emițătoare moderne. Instalațiile vor permite transmiterea simultană a trei programe, inclusiv unul în culori. În împunătoare clădire a noului turn budapestan vor fi amplasate și studiourile televiziunii maghiare.

Sofia 4 (Agerpres). — Oamenii de știință din R.P. Bulgaria au creat un aparat electronic destinat stimulării electrice a activității inimii. Cardiostimulatorul, denumit „M-Ks-1”, este în întregime tranzistorizat și funcționează cu curent alternativ la o tensiune de 220 volți sau cu curent continuu de 24 volți. Aparatul portabil poate fi anexat altor aparate destinate controlului activității cordului.

R.D.G. În foto: Sistem de irigații rotative pe terenurile legumicole ale cooperativei din Ganzlin, regiunea Schwerin

Ciprioții în fața urnelor de vot

Nicosia 4 (Agerpres). — Astăzi (duminică) au loc în Cipru primele alegeri generale de cînd insula și-a cucerit independența, în urmă cu 10 ani. Campania electorală, care s-a desfășurat fără incidente, s-a încheiat la miezul nopții de vineri spre sîmbătă. Un număr de 213.000 ciprioți greci și 63.000 ciprioți turci sînt chemați să se prezinte la urne, în cadrul unor voturi separate, pentru a desemna 35 deputați de origine greacă și 15 deputați de origine turcă în Camera reprezentanților. Comunitatea turcă din insulă va alege, de asemenea, 15 membri ai Camerei comunale care, împreună cu cei 15 deputați din Camera reprezentanților, se vor ocupa de problemele administrative ale comunității cipriote turce.

Potrivit Constituției Ciprului, alegerile generale trebuiau să aibă loc în urmă cu cinci ani, dar ele au fost aminate din cauza incidentelor ce s-au produs între ciprioții greci și turci.

La alegerile separate ale comunității grecești au fost prezentate candidaturi din partea a cinci partide. Patru dintre ele sprijină pe președintele țării, arhiepiscopul Makarios, dar al cincilea, Partidul național democratic, susține unirea cu Grecia. Toți candidații comunității turce se prezintă în calitate de independenți.

Guvernul cipriot a anunțat sim-băta că este hotărât să asigure desfășurarea în condiții corespunzătoare a scrutinului. În acest scop au fost luate măsuri pentru a se veghea la respectarea unei stricte imparțialități la centrele de votare.

● Timp de două zile, la Bienne s-a desfășurat congresul Partidului socialist elvețian. În timpul lucrărilor au fost adoptate o serie de hotărîri, printre care și aceea de a se susține în mod oficial proiectul de lege care cere interzicerea exporturilor de armament. De asemenea, participanții la congres au cerut reducerea cheltuielilor militare ale confederației elvețiene.

Referindu-se la desfășurarea lucrărilor, corpondentul din Berna al ziarului „Le Monde” relevă că „ele au permis aripii de stînga a partidului să-și întărească sensibil pozițiile”.

Coordonate universale

● LA STOCKHOLM AU AVUT LOC CONSULTARI între reprezentanți ai ministerelor afacerilor externe ale Suediei și R.P. Polone, informează agenția P.A.P. O. Joedhal, secretarul general în M.A.E. al Suediei, și A. Wilmann ministru adjunct al afacerilor externe al Poloniei, au abordat în cursul discuțiilor probleme privind asigurarea securității europene, precum și aspecte ale relațiilor bilaterale.

● LA SOFIA AU AVUT LOC TRATATIVE REFERITOARE la interconectarea sistemelor energetice ale Bulgariei și Greciei. Au fost discutate de asemenea probleme legate de folosirea apelor rîurilor care trec pe teritoriul ambelor țări și de dezvoltarea turismului. În legătură cu problemele discutate au fost semnate documente corespunzătoare.

● UN MISTERIOS BURETE DE MARE de culoarea cafelei, care se descompune în contact cu solul, a fost descoperit în regiunea Tijuana din Mexic. Buretele de mare este

în prezent examinat de oamenii de știință care par să fi stabilit deja că bacteriile din acest ceteau marin necunoscut, nu sînt dăunătoare organismului uman.

● DUPĂ PUTERNICUL CUTREMUR de pămînt produs joi în provincia turcă Sivas, o nouă mișcare telurică a fost înregistrată vineri în subprefectura Gurun. Deși cutremurul a durat mai puțin de 10 secunde, el a provocat totuși pagube materiale și chiar victime omenești.

● TAIFUNUL „OLGA”, al doilea din vara acestui an, a lovit

Washington 4 (Agerpres). — În Statele Unite este pe cale de a fi pus la punct un nou procedeu de realizare a comunicării pentru orbii, care, dacă va corespunde așteptărilor, are șanse să transforme celebrul alfabet Braille în-

Okinawa cu o viteză de peste 130 de kilometri pe oră și s-a îndreptat apoi spre coastele sudice ale Japoniei. În Okinawa uraganul a provocat întreruperea transporturilor de orice fel și încetarea activității tuturor instituțiilor.

● PE SOSELELE FRANTEI, aglomerate de plecările în concediu, au avut loc în ultimele zile numeroase accidente. Astfel, numai în perioada 27 iunie — 1 iulie, s-au înregistrat 211 morți și 3.357 de răniți, ca victime ale circulației rutiere.

● UN URAGAN DE O VIOLENTĂ NEOBÎȘNUITĂ, care s-a abătut timp de două ore asupra capitalei Ugandei, Kampala, a fost însoțit de o ploaie tropicală torențială cu grindină. Granulele de gheață au acoperit pămîntul cu un covor de un alb sclipitor, oferind un spectacol fără precedent pe aceste meleaguri, chiar în memoria celor mai vîrstnici locuitori. Uraganul a întrerupt în numeroase puncte comunicațiile telefonice, iar grindina a spart geamurile multor locuințe. A urmat o scădere bruscă de temperatură și furtuna a lăsat orașul învăluit în ceață.

și pipăit. Avantajul este evident, scrisul fiind accesibil atît orbilor cît și văzătorilor, aceștia din urmă nefăcînd nevoitii să învețe un al doilea alfabet pentru a realiza comunicarea cu cei dinții.

CALEIDOSCOP

Zahăr extras din mare

Folosirea algelor ca resurse alimentare se extinde într-un ritm accelerat. Printre soiurile care s-au dovedit utile se află și așa-zisele alge brune, care fac în prezent obiectul unei avansate exploatare industriale în largul coastelor Tasmaniei. Din aceste alge se extrage alginatul de sodiu, larg folosit în industria alimentară, cosmetică și fotografică. În ciuda denumirii sale ermetice, această substanță nu este altceva decît o formă de zahăr. Elaborarea procedurii de prelucrare a algelor brune este rezultatul activității unui colectiv de specialiști australieni de la Laboratorul de științe biologice al Universității din Noua Galie de sud.

Ofensiva împotriva cancerului

O nouă metodă de tratare a cancerului ficatului și pielii se anunță a fi fost elaborată în centrele de cercetări oncologice din Franța. Potrivit ei, în imediată apropiere a tumorii canceroase se introduce uree, care ar determina o impulsie a combaterii celulelor canceroase de către cele sănătoase. Din februarie 1969, prof. Danapoulos, autorul metodei, a aplicat-o la tratarea a 23 de bolnavi, unii dintre ei vindecîndu-se integral, în timp ce la alții s-a constatat o ameliorare substanțială a stării sănătății.

Computerele și securitatea pasagerilor

Vor putea fi preîntîmpinate traumatismele suferite de pasageri în timpul ciocnirii autovehiculelor? Firma japoneză „Tojota Ltd” susține că securitatea automobilurilor va putea fi sporită grație unui sistem pneumatic pus la punct de specialiști: „Un radar și un computer determină distanța pînă la obstacol, producînd un semnal care declanșează umplerea cu aer comprimat a unor saci de salvare aflați în fața persoanelor din vehicul. În momentul ciocnirii vehiculului de un obstacol, sacii se umflă și preiau asupra lor șocul, ferindu-i pe pasageri de traumatisme.”

Robot vorbitor

Deși s-au făcut numeroase încercări, nici un specialist din lume n-a reușit pînă acum să înlocuiască vorbirea omenească și organele de vorbire prin mijloace tehnice. Totuși, profesorul Schröder, de la Universitatea Göttingen din R.F. a Germaniei, afirmă că a realizat un progres în această direcție, în urma experiențelor efectuate în laboratoarele firmei „Bell Telephone Company”.

Pornind de la ideea că sunetele vorbirii omenești reflectă un spectru de vibrații ale mediului de aer, cu frecvențe de 20—18.000 Hz, prof. Schröder a ajuns la concluzia că intensitatea unor frecvențe determină timbrul sunetelor.

În insula din Mările Sudului

(Urmare din pag. 1)

s-au ridicat castelul regal Rova și palatele monarhiei Merina.

Actualul Tananarive — capitala Republicii Malgaze — te farmecă prin așezarea caselor sale în treptă pînă în virful cîinilor. Din înălțimi de la 2.000 de metri, de la Palatul Rova, o acropolă înfiptă pe un bloc de granit, domină orașul. Vilele elegante și lacăsurile de cult se întind de-a lungul străzilor ce coboară de pe înălțimi pînă în apropierea lacului Anosy. Pata verde a stadionului municipal acoperă centrul cartierului Mahamasina. În zona comercială a orașului se înalță mici prăvălii dar și moderne clădiri ce adăpostesc mari magazine.

Tananarive trăiește în primul rînd din comerț. Scena „Zomei”, tîrgul de vineri, este impresionantă. În această zi a săptămîinii, de o parte și de alta a bulevardului central, o dată cu primele raze ale soarelui, se adună țărani, mesetșugari, mici negustori, zarzavagi, care „fac” prețuri kilogramului de orez, strîns în piramide pe rogoșini. În acest furnicar multicolor poți procura banane și ananas, coșuri și țesături din rufe, măști și sculpturi din lemn de abanos de la negustorii adăpostiți sub umbrele viu colorate, îngîmădite ca o pădure de clupci.

Centrul activității intelectuale sînt dispersate. Universitatea se află la extremitatea vestică a orașului, Liceul Gallieni pe înălțimea

colinei Rova, Colegiul Saint Michel, în apropierea lacului Anosy. Aglomerația a peste 250.000 de locuitori într-un oraș așezat pe înălțimi dă multă bătaie de cap municipalității în ceea ce privește asigurarea circulației, dificilă chiar în ciuda tunelurilor ce străpung multe coline.

Activitatea industrială, axată în special pe prelucrarea produselor agricole, capătă o tot mai mare amploare. Madagascarul posedă de mult timp, prin fabricile de zahăr, o industrie de bază importantă. În prezent, în „Marea Insulă” sînt patru asemenea uzine dintre care cea a societății naționale „Sodunav”, de lângă Ambitobe, produce 50.000 tone de zahăr pe an.

Paralel există o industrie a cărnii și a pielilor, a decorării orezului și a prelucrării tutunului. Au apărut, însă, și întreprinderi metalurgice, de construcții și textile. Valorificarea resurselor economice și industrializarea insulei, în general, constituie obiective esențiale ale guvernului și poporului malgaze. Solul oferă mari posibilități pentru dezvoltarea agriculturii — orez, cafea, vanilie, trestie de zahăr, cacao, bumbac și arahide. Subsolul oferă și el bogate resurse de mică, grafit, crom, ur, minereuri uranifere, nichel și pietre prețioase. Pentru dezvoltarea armonioasă a economiei au fost întocmite planuri pe etape a căror realizare vizează parcurgerea de noi pași pe calea progresului.

S. E. A. T. O. sub semnul incertitudinilor

Imaginea drapelului țărilor membre ale S.E.A.T.O., arborate unul lingă altul deasupra impunătoare clădiri din Manila, unde s-a desfășurat cea de-a 15-a conferință anuală a pactului a rămas singurul simbol al „unității” acestei organizații, supusă în realitate unui proces accelerat de dezmembrare. De altfel, chiar și acest simbol a fost descompletat: de patru ani Franța refuză să ia parte sub orice formă la activitatea politică și militară a S.E.A.T.O., absentînd de la toate conferințele sale.

Factorii multipli se află la originea crizei în care se zbate S.E.A.T.O. Deși este denumită Organizația Tratatului Asiei de Sud-Est, prin structura și obiectivele sale, ea apare, încă din momentul în care a fost creată, ca un corp străin, artificial, în realitatea acestui continent. Dintr-un total de opt membri, S.E.A.T.O. cuprinde, de fapt, numai trei țări de pe continentul asiatic propriu-zis: Pakistan, Filipine și Tailandă. Specificul diferit al statelor constitutive — și de aici discrepanța dintre interesele lor — a determinat, chiar de la înființarea S.E.A.T.O., apariția unor contradicții în sinul organizației. Procesul de deteriorare s-a accentuat considerabil în ultimul deceniu, evoluînd pe fun-

dalul unei epoci dominate de eforturi în sensul destinderii și al asigurării priorității intereselor naționale în fața grupărilor politice, militare și economice.

În același timp, evenimente esențiale petrecute în zona Pacificului au constituit subiecte de reflecție profundă pentru țările din această regiune a globului. Un adevărat catalizator al tendințelor centrifuge ce se manifestă în cadrul S.E.A.T.O. l-a constituit războiul din Vietnam, sau mai bine zis eșecul de a împune poporului vietnamez, pe calea forței, rîndu-l pe care acesta le respinge. Australia, Filipine, Noua Zeelandă, Tailandă — țările care au dat curs presunșilor americane, trimînd trupe la sud de paralela 17 — resimt din plin vicisitudinile unui asemenea angajament militar care le-a împovărat considerabil bugetul și a provocat un val de proteste în rîndul populației.

În această conjunctură, viitorul S.E.A.T.O. este cît se poate de incert. Puțini își mai amintesc astăzi cuvintele „părintelui” S.E.A.T.O., John Foster Dulles, care îl aprecia ca „un pact unit, puternic și bine plasat în spațiul geopolitic asiatic”. La 15 ani de la crearea S.E.A.T.O., considerațiile asupra

activității acestei organizații sună cu totul altfel: „Una din victimele anilor '70 va fi aproape sigur alianța S.E.A.T.O.” — scrie cunoscutul ziarist american Sulzberger într-un articol publicat de ziarul „International Herald Tribune”, intitulat semnificativ „O alianță care nu a existat niciodată”.

Atmosfera de apatie și incertitudine care a caracterizat ultima conferință a S.E.A.T.O. nu a surprins, tocmai fiindcă ea a fost tipică și pentru precedentele reuniuni de rutină ale pactului. Deși nu s-a retras încă din S.E.A.T.O., este clar că Franța s-a dezangajat ireversibil de această „alianță”. La rîndul său, Pakistanul se distanțează și el vizibil de S.E.A.T.O., fiind reprezentat la reuniunile acestuia fie de o delegație restrînsă, fie numai de observatori, și refuză în mod sistematic să participe la manevrele militare comune.

Pe de altă parte, Anglia s-a refugiat treptat într-o pasivitate față de tot ce privește pactul, îndeo-

sebi după anunțarea repunerii politicii Whitehall-ului de la est de Suez.

De rău augur pentru viitorul „alianței” sînt însă, mai ales rezervele pe care încep să le manifeste țările a căror fidelitate față de S.E.A.T.O. era considerată, pînă nu de mult, sigură. Este vorba de Australia, Noua Zeelandă, Filipine și chiar Tailandă. Dispoziția forțelor în cadrul blocului rezervă acestor țări un rol minor, de executanți docile ale unei politici la care elaborare participarea lor este derizorie. Tocmai de aceea, ele își pun cu acuitate întrebarea dacă apartenența lor la o astfel de alianță militară este sau nu conformată cu interesele lor naționale și dacă pe viitor nu ar trebui să adopte o politică externă mai independentă. Cu atât mai mult, cu cît în țările respective a luat amploare curentul de opinie împotriva participării la S.E.A.T.O. Acest fenomen l-a determinat pe președintele Filipinelor, Ferdinand Marcos, să declare la recenta conferință de la Manila că este necesară o revizuire a rolului S.E.A.T.O., subliniînd totodată că în Asia de sud-est „soluțiile militare nu pot constitui un răspuns la problemele cu care este confruntată această regiune a lumii”.

COMENTARIU

SABINA BONDON